

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§.3. Collegerunt concilium, &c. In hoc concilio tota creata interfuit malitia, nedum hominum, sed etiam dæmonum omnium: ibidem enim adstiterunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53104)

constaret Deum operum horum esse condito-
rem : si tamen postquam eum agnouissent , in
vnum conuenirent illi bellum illatori vitamque
ablaturi , nemo negat futuram hanc nequitiam
supremā & longē sceleratiorē. Hæc est illa Pha-
riseorum nefanda perversitas , sua Christo Do-
minus eis ostendit opera , illa vident , illa discen-
tium , illa cognoscunt atque ex illis eum Mes-
siam esse , imo veri Dei Filium inesse gunt , præ-
habita tamen hac cognitione conspirant in eum ,
& coacto concilio necem illi machinantur . An
quid simile potest huic comparari ? expendit
Diuus Paulus Philosophorum nequitiam , ob
quam merito Deos illos vsque ad internecio-
nem deleret , ac permitteret in tam immen-
sam cortuere abyssum qualem ipse Paulus re-
prescentat . In quo precor , hæc tanta eorum ini-
quitas in eo quod illis sua Deus opera mani-
festat in mundo visibilia : illi verò Deum ex il-
lis agnoscentes , non pro debito coluerunt , non
adorarunt , non glorificauerunt , sed suarum cogi-
tationum vanitati seruierunt , & quolibet rapti
turbine ad lippitiam , lapidum , serpen- tum & dia-
contum lapsi sunt adorationem . *Qui enim Deum
cognouissent non sicut Deum glorificauerunt , aut
gratias egerunt , sed tanquam in cogitationibus
suis Deum ex operibus suis cognouerunt : inui-
ti sunt enim calum cum suis motibus , so-
lem hunc sua luce splendidiorem , stellas suis aspe-
ctibus admirandas , terram suis fructibus fecun-
dam , agnitum tamen minime coluerunt : qua de
causa Deus illos in reprobam sententiam tradidit
perituros .*

Quid ageret si Deum agnoscentes in illum
conspirarent , quo contumelijs afficerent & neci
traderent ignominiosa , & de facto traderent
eumque occiderent : tale numquam propositum ,
aut cogitatio illis venit in mentem , sed nec ho-
mini quo mundus non tulit nequitiem . De hoc
crimine rei conuincuntur Pharisei : cum enim
Deus venisset in mundum , atque per opera sua ,
& miracula se manifestasset & quidem talia , vt
ipsi spectatores ita obstupescerent , vt fatari cog-
erentur . *Hic homo multa signa facit , eumque
clare cognitum , nedum non honorarint , non re-
ceperunt , non glorificauerunt vt Deum & Mes-
siam : sed insuper eo momento quo de hoc ipso
agere statuerunt concilium conuocant contra
ipsum , quo vitam illi adiuuant & ipsum decre-
tum mandant executioni ; sicut agricola (dicunt
Diu. Chrysostomus Diu. Hieronymus . Et Be-
da quos refert Diu. Thomas) qui verè cog-
nouerunt Filium Patris familias & dixerunt :*

*Hic est heres : aque in ipso momento delibe-
rant eiusque necem determinant . Hæc est , ita
hæc est suprema malitia , qua altius ascende-
re non potest , nec esse nequior , quam cogito
concilium contra Filium Dei cognitum & ma-
nifestatum , atque in eum iniustam mortis ferre
sententiam .*

Opinatur D. Augustin. à Danid miseris illos , *In ps. 52.
eorumque describi concilium : Dixit insipiens in Psal. 52.
corde suo non est Deus . Stulti & omnis impotes
sapientia : hoc eorum fuit decretum , vt cum pro
Deo non reciperent . Ortum est hoc decretum VI.
ex nimia qua cor eorum implebatur iniquitate : Iudæorum
Corrupti sunt & abominabiles facti sunt in studijs timor
suis omnes declinauerunt simul inuiles facti sunt præpos-
tibi trepidauerunt timore tibi non erat timor . Hæc rus.*

est peccatorum amentia : cum enim timere de-
berent , ne Deum perderent : non hoc veriti sunt ,
& cum iacturam timere non deberent tempo-
ralem , hæc est quam tantopere reformidant . Hic
quanta mentis insipientia ? *Illi qui Christo dix-
erunt : non est Deus , ibi timere , ubi non est timor .
dixerunt enim : si dimittimus eum sic venient Ro-
mani & tolle locum nostrum , & regnum . O stul-
ticia & imprudentia ? dicens in corde suo non est
Deus , timuisse perdere terram & perdidisti calum :
timuisti ne veniret Romanus & tolleat tibi locum ,
& gentem : nunquid tibi tolleat Deus quid ergo
restat nisi vt faceris quia tenere voluisti . Et tene-
do male amisti ? perdidisti enim & locum & gen-
tem Christum occidendo , & perdidisti locum & gen-
tem & Christum .* Prosequitur D. August. probans
qualiter multorum hoc sit incommodum , quod
timeant i lud quod timere non debent , & non
timeant quod illis est timendum : sic Pharisei
contigit : veretur enim loci sui & gentis incur-
rere iacturam : non enim suberat ratio hanc ti-
mendi iacturam : & hoc ipsum perdere , & Chri-
stum perdere non formidarunt illum occiden-
tes : hoc enim est , quod super omnia ipsi timere
debuissent .

§. 3. Collegerunt concilium , &c. *In hoc
concilio tota creatura inter fuit malitia , nedum
hominum , sed etiam demonum omnium :
ibidem enim a dicitur .*

P Ecce est hoc . et non sufficit , licet tota
consisteret hominum nequitia , non solum
vt illud mander executioni , sed nec qui-
dem imaginetur , sed exclusum fuit , ad hoc
G g g g g g g g con

V.
Huic
præfertur
Iudæorum
peruersitas.

Rom. 1. 21

50. 9. 47.
m. 5. 54. 1

D. Avon.
In ps. 52.
Tom. ed.

6 2

I. concurrente tota Satanae omnique inferni malitia. Habet in se terra principia corruptionis: vnde ex ea ipsa mille procedunt reptilia ex ipsa putrefactione generata: scilicet aranea, mulca, crabrones, butones, ranæ, vermesque fortissimè: veruntamen ad productionem venenosi alicuius animalis grandioris, nempe serpentis, viperæ seu Basilisci, ad hoc vires terræ non sufficiunt: nec ipsa sola potest eiusdem corruptio tale generare monstrum, nisi animal eiusdem speciei ex suis visceribus illi semen iniiciat, velut serpens, vipera siue basiliscus. Verum dixit Dignus Thomas doctrinam secutus Origenis, quem ipse citat: quod nostræ naturæ tellus corrupta sit & deprauata: quocirca ex ea ipsa mille enascuntur reptilia, & communium vermes peccatorum, impudicitia, bilis, iracundia, vindicta: peccatorum (inquit Origenes) eorum quæ, quamuis nullus adesset dæmon, qui moueret, ex ipsa nostræ carnis nascerentur infectio. *Manus. Ita sunt opera carnis, quæ sunt immunditia, ira, rixa, contentiones*: hanc optimè noverat Apostolus corruptionem, & re ipsa sentiebat, qualiter ex ea motus nascerentur ad talium reptilium productionem *Non est in carne mea bonum: video aliam legem in membris meis, &c.* Et quis agit hoc? iam non ego operor illud, sed quod habitat in me peccatum. Motus illos inordinatos non ego ex libera mea voluntate & deliberatione produco, sed de ipsa nascuntur concupiscentia, quam appellat peccatum: quia ex ipsa nascitur impulsus ille & in motus te pettrahens ad illicita. *Concupiscentia parit peccatum*: inquit Dignus Iacobus: malos & inordinatos ex se pignit illa motus; vnde feruenter optabat Apostolus ab illa se carnis corruptione liberari. *Infelix ego homo, quis me liberabis de corpore mortis huius?* Porro grauiora peccata & nequitia ceteris enormiores, velut odium Dei, velle contra Deum insurgere; peccata adeo nefanda vt producantur, nostræ non sufficit carnis & naturæ corruptio, sed semen requiritur malitiæ: quæ sit ipsa humana superior nempe diaboli. Hæc aduertit Evangelista Dignus Iohannes. Quando de scelere illo agit quod in corde Iudæ pullulabat de vendendo & tradendo Christum, sic ait: *Cum diabolus iam misisset in eor*: natus est de corde illo Iudæ hic basiliscus: sed in ipso solo nulla erat sufficiens malitia ad illud tantum facinus, sed in illud semen suum misit infernalis ille basiliscus, nempe satanas, atque ex eo enatum est adeo fatale monstrum.

II. Ex natura nostra corrupta leuiora procedunt peccata, non autem grauiora. *Gal. 5. 19. Ro. 7. 12. 19. 20.*

III. Constat in peccato Iudæ. *Ioan. 13. 2.*

Idem modo dicendum, quinimo vt subtiliter expendit Abbas Rupertus idem Christus explicitè declarauerat, illis locutus consiliarijs, quando illis aperuit, quod corde suo conceperat; mortem scilicet Saluatoris. Ille filius inquit Dominus, de sola vestra non nascitur malitia: nam tota humana ad illud non sufficeret: nam odio habere eum, à quo quis diligitur: toto studio eius necem moliri, qui omnia sua studia ad illius confert beneficium, eum velle occidere, qui vita est, nascitur ex ipsa diaboli nequitia *Vos Ioan. 9. 44. ex patre diabolo estis, & desideria patris vestri vultis facere. Illo homicida erat ab initio.* Filij estis Iudæ in diaboli in operibus vestris, hæc de sola cordis vestri nequaquam oriuntur malitia, partem agnoscunt, nempe diabolus: ille namque cordibus vestris suæ semen iniicit malitiæ. Malitia fuit Luciferi, me exhorrescere, me delere velle: nam, vt Reperto credimus, dum Deus Angelos creauit, eorum intellectibus filium suum obiecit vnguentum, factum hominem, præcipiens vt illum adorarent: tunc autem refractarius Lucifer, & superbia pertinax eum adorare recusauit: ex illa erga nascitur inuidia forens & mortale odium, quo contempsit illum, execratus est, & occidere desiderauit. De corde atillimè creatur: nata est hæc malitia & superbia cogitatio: vt cum erat Lucifer ceteris omnibus pulchritudine, nobilitate, donisque præcellens atque eius intellectus, & voluntas, ac potentia superiores totam creatam præcurrerent naturam, na nulli fuit nequitia inferior.

Idem modo dicendum, quinimo vt subtiliter expendit Abbas Rupertus idem Christus explicitè declarauerat, illis locutus consiliarijs, quando illis aperuit, quod corde suo conceperat; mortem scilicet Saluatoris. Ille filius inquit Dominus, de sola vestra non nascitur malitia: nam tota humana ad illud non sufficeret: nam odio habere eum, à quo quis diligitur: toto studio eius necem moliri, qui omnia sua studia ad illius confert beneficium, eum velle occidere, qui vita est, nascitur ex ipsa diaboli nequitia *Vos Ioan. 9. 44. ex patre diabolo estis, & desideria patris vestri vultis facere. Illo homicida erat ab initio.* Filij estis Iudæ in diaboli in operibus vestris, hæc de sola cordis vestri nequaquam oriuntur malitia, partem agnoscunt, nempe diabolus: ille namque cordibus vestris suæ semen iniicit malitiæ. Malitia fuit Luciferi, me exhorrescere, me delere velle: nam, vt Reperto credimus, dum Deus Angelos creauit, eorum intellectibus filium suum obiecit vnguentum, factum hominem, præcipiens vt illum adorarent: tunc autem refractarius Lucifer, & superbia pertinax eum adorare recusauit: ex illa erga nascitur inuidia forens & mortale odium, quo contempsit illum, execratus est, & occidere desiderauit. De corde atillimè creatur: nata est hæc malitia & superbia cogitatio: vt cum erat Lucifer ceteris omnibus pulchritudine, nobilitate, donisque præcellens atque eius intellectus, & voluntas, ac potentia superiores totam creatam præcurrerent naturam, na nulli fuit nequitia inferior.

Hic ille draco tartareus, inquit Christus hanc concepit mente cogitationem: etenim nulla minor quam diabolica requirebatur iniquitas: nam hæc erat omnium summa, qua se erigeret & occidere determinaret ipsum Deum clarè cognitum, & manifestatum, & ipse hoc malitiæ semen cordibus vestris insudit: vnde idem agit, & cum illo desideratis. *Desideria eius vultis facere*: hoc hodie perficiunt: nam consummare gestiunt diaboli desideria, eaque mandare executioni: quia Deum publicè manifestum occidendi desiderium, desiderium est omni malitia humana longe superius. *Desiderium eius.* Desideria nata sunt ex Satanae malitia: quocirca imaginari debemus quod in isto concilio, non solum conuenerint Pharisei & Pontifices sed omnis peruersa tartari potentia, & malitia: Lucifer insignioribus suis associatus ducibus & innumeris dæmonum legionibus, ita vt intelligamus

in hoc consistorio Ierusalem coadunatum fuisse omnem malitiam non solum mundi sed & inferni, necum hominum, sed & demonum omnium.

V. 7 Censuit Dignus Chrysolomus hoc David aperte cecidisse, cui Deus clarè hæc mysteria reuelavit. Pfalterium suum inebat à Christo, quem ut finem & obiectum suarum habebat & curarum & cogitationum perpetuum: quem nobis primo Psalmo describit, ex opinione sanctorum Patrum. *Beatus vir, qui non abiit in consilio impiorum, &c. sed in lege Domini suis voluntas eius, &c. & erit sicut lignum, &c. & solum eius non deficiet.* &c. Christus à primordio conceptionis suæ beatus fuit, atque idcirco in sacris literis vir vocatur perfectus. Beatus vir, qui nunquam fecit, aut voluit quidquam mali. Fuit ut arbor vitæ: quidquid enim produxit, ea produxit intentione, ut per illud vitam infunderet: imo & ipsa folia salutem conferebant. Hic David totam Christi proposuit sibi vitam, qui nihil aliud egit, quam illis & illis eandem largiri secundum utrumque hominem, usque ad ipsam salutem, quæ erat velut quoddam arboris solum: hæc etenim cæco visum, sermo auditum, & muto præstitit loquendi facultatem.

Et modo Christum considerans & non parum exhilaratus, quod eum videat adeo pulchrum, formosum, sanctum, cunctisque salutarem, oculos suos convertit ad Ierusalem, & hodiernum intuetur concilium, audit Principes, Sacerdotes, & Doctores contra Christum infremescentes, in unum conspirantes, ut eum neci tradant. Stupet attonitus & secundum oritur Psalmum: *Quare fremuerunt gentes, & populi meditati sunt inania? Affecerunt Reges terra, & Principes convenerunt in unum adversus Dominum, & adversus Christum eius.* An ergo fieri possit quis credat contra talem virum, in sibi tale conciliabulum? & qua de causa inquit David? quamobrem illum exhortelant? cuius est homicidii reus? cuius virginis polluit integritatem? An non cæcis restituit oculos, claudis gressum, leprosis mundiciem, cibum famelicis, vitamque mortuis? quare ergo? estne possibile, quod in unum convenerint contra eum gentes, populi, Reges, ac Principes? quoniam sunt isti? illos exposuit sacrum eloquium ore summi Pontificis Petri aliorumque Apostolorum: quando hanc profertentes Davidis prophetiam, illam jasserunt esse completam, di-

centes: *Convenerunt vere in civitate ista Herodes, & Pontius Pilatus cum gentibus & populo Israel.* Nunc igitur Propheta sanctissime, quærit Dignus Chrysolomus, ubinam tu cernis terræ Reges: cum Dignus Petrus non nisi unum commemoret, scilicet Herodem? ubinam plures tu principes numerasti: cum non nisi unus inveniantur Pontius scilicet Pilatus: cum Herodes, reges? cum Pilatus, Principes? Notandum inquit David, quod quamvis illi soli corporeis videantur oculis, ego tamen spiritalibus mihænos detexi Reges, & principes: quia cum Rege Herode demones omnes annuera, & cum principe Pilato, principes omnes comprehendere tenebrarum. *Cum Rege Herode peccati quoque regem diabolum Apostoli ostenderunt: & cum principe Pilato demonum potestates, & principatus, qui regnant per peccatum dicent. Apostolo: non regnet peccatum in vestro mortali corpore.*

Prosequitur hunc conceptum Dignus Chrysolomus: si enim rem consideremus, quinque col-
ligentur reges in Christum conspirantes: diabolus, mors, peccatum, Herodes, innocentium homicida, & Herodes eius filius, qui tempore passionis Dominicæ in Ierusalem advenerat: omnes illi in sacris literis vocantur reges. Christus diabolum apertè regem inscribit, quando eum daemone, supponit quod in illo esset, velut in regno suo: unde in eadem locutione de hac materia hanc prosequitur rationem. *Omne regnum in se divisum, &c. quomodo stabit regnum eius? cum eius regnum dicit, cum dicit regem ostendit.* De morte dixit Apostolus. *Regnanti mors ab Adam, Rom. 5. 14.* &c. de peccato idem testatur Apostolus: *Non regnet peccatum in vestro mortali corpore.* Priorem Herodem aperte Dignus Macchæus & Dignus Lucas Regem appellarunt. *Matth. 2. In diebus Herodis Regis: audient Herodes Rex, 1. 3. &c. Eius filium Herodem miserit Dignus Luc. 1. 5. Marcus Regem: Audient Herodes Rex famam Marc. 4. 16.*

Omnes illi Reges terræ convenerunt contra Regem cali, adversus Dominum &c. omnes illi bellum moverunt arma punita procedente ipso Herode quamprimum natus in mundum prædixit, facinus illud medians infernale tantam infantium cadem: quatenus Christum occideret sed vane fuere eius cogitationes, & conatus hinc medians est inania. Sed qui conatum profecutus est audentiori, & proposito perstitit obstinatio, princeps fuit huius mundi, daemone.

dæmonem intelligo: timebat enim, quod si Christus viveret, regnum suum euerteret eumque illo expelleret, idcirco hoc vnus intendit: *Principes conuenerunt in vnum.* Quod si contra pauperculum hominem, de quo sibi timere non debebat

Matt. 9. 9.
Luc. 8. 30.

Satan, legionem adiecit dæmoniorum, vt testantur Euangelistæ: constabat autem sex millibus sexcentis sexaginta sex; quamagitur cohortem & legionem constaret ex omnibus principibus, & inferni potentibus Christum oppugnantibus itaque conuenerunt illis le ad iunxit socium Lucifer enim omnibus inferni principibus, & tota turba dæmoniorum: vnde tota residebat ibi tartari malitia: Quocirca sciendum ex Diuo Chryostomo quod ex illo tempore, quo Christus quadraginta diebus & noctibus ieiunauit in deserto & diabolus tertio superauit, Ecce non patuo tunc timore percelleretur, atque arena victus cederet, modico tamen tantum tempore secessit, vt ait

Luc. 4. 13.

Diuus Lucas. *Secessit vsque ad tempus:* occasionem explorans tempusque opportunum: quo rursus illum impeteret: nunc autem vt vidit in hoc concilio conuenire illos, qui ministri sui erant & actores, ipse tota sua serox accurret potentia & malitia, ipse est qui regit, qui moderatur, qui præsidet huic concilio.

Ho. 41. in Iosue. VIII. Iosue figura Christi.

Conuenit hæc Diui Chryostomi consideratio alteri satis ingeniosè Origenis super historiam Iosue. Prælio decertauit dux ille inuictissimus, in quo potestatem fregit vilissimæ illius plebeculæ Chanansorum Sibi timuit Iabin Rex Azor ducis illius generosi potentiam agnoscentis vnde medico tempore se subduxit & studiosè expectat in varias mentem versans cogitationes, vtrum occasionem inueniret opportunam, qua Iosue bello molestaret: cumque iam suo iudicio haberet optimam, cunctos aduocat reges & principes regionis illius Iorab Regem Amorthæorum, Regem Semeron, Regem Achsaph, aliosque plures cum omnibus populis suis tam montanis quam campestribus & maritimis: quocirca castra metati sunt plures numero Reges & principes cum populo, qui multitudine maris arenas vincere velle videbantur. Cum vero cernerent Iosue ad aquas Merom accedentem, vnanimes omnes illum aggrediuntur iunctis sibi cunctis terræ legionibus: vnde

Iosue 124.

sacra pagina sic scribit. *Egressi sunt omnes cum turmis suis populus multus nimis, sicut arena que est in litore maris, equi quoque & currus immensa multitudo, conueneruntque omnes Reges in*

vnum ad aquas Merom.

Admirabile hic panditur mysterium, inquit Origenes: nouimus enim Iosue Christum præfigurasse, etiam in ipso nomine: Christus Regem Iabin perterruit, nempe Luciferum: quando illum in deserto prostrauit, victus cessit sed à peruersis suis non recessit cogitationibus, quinimo fortius illas redintegrauit, cunctos sibi principes associans tenebrarum, atque ad aquas Merom reledit, id est amaras, tempore scilicet passionis, quam Christos in Ierusalem pateretur. Hic Iosue cum illis vires adunauit scilicet principibus & Phariseis: vrget autem vt in concilium conueniant, hic omnes suas adducit copias cum illis: itaque in Consistorio Ierusalem tota continebatur terræ malitia, totaque inferni nequitia, atque hinc tale processit peccatum, quod fuit omnium supremum, & ad omnem possibilem ascendit verticem, mortem decernendo Saluatoris. Ecce completum illud quod Angelus Danieli prædicit: quod scilicet peccatum & præuaricato consummaretur, id est ad eum gradum malitiæ perueniret quò scindere non posset ad altiorem.

§. 4. Collegerunt Pontifices & Pharisei &c. Optime descripsit Pontifices illos & Phariseos, Iacob in duobus filiis suis Simeon & Leui, ex quibus illi descendent.

Elegantè consiliarios illos descripsit Patriarcha Iacob: etenim illos agnoscebat vt filios suos, & malitiam peccati eorum atque gravitatem perspiciebat, nec enim latebat calamitas & supplicium miseris illis aliquando superuenturum. Locus hic est communis, verum adeo mysteriosus, vt quæcumque ad illum dicantur expositionem, plura tamen supersint enarranda: hunc singulariter exposuit D. Cyrillus cuius vestigijs insitemus. Ad vltimam properans Patriarcha metam, coram se filios suos conuocat, illis vt aiebat: paternam imperiturus benedictionem, & quæ singulis essent postmodum euentura annuntiaturus. *Congregamini, vt annuntiem vobis quæ uentura sunt vobis in nouissimis diebus.* Vocat ad se Ruben primogenitum, & singulos separatim: vterum Simeon & Leui conuocatum citat, & præcites sic affatur: *heu mihi, filij mei Simeon & Leui fratres, vasa iniquitatis bellantia, in concilio eorum non veniat anima mea & in castris illorum*

8

Lib. 10. de adorat. in spirit.

Gen. 4. 1.